

INTERLANGUAGE

AMERICAN ESPERANTIST

Inferiority Complex in Language
Prof. Jose Martel

Tongues of the Western Hemisphere
Quiz for Linguists

The Non-European Languages and
The Interlanguage

La Jarcento de la Ordinara Homo
Henry A. Wallace

AMERIKA ESPERANTISTO

Oficiala Organo de la
ESPERANTO ASOCIO
de NORD-AMERIKO

NOV—DEC, 1945

Twenty-five Cents

Address communications to:

AMERICAN ESPERANTIST

Vol. 60

G. ALAN CONNOR, *Editor*

Nos. 11-12

114 West 16th Street
New York 11,
N. Y.

Associate Editors: Dr. W. Solzbacher, Joseph Leahy, Doris Tappan Connor, Pauline Knight, Viktoro Murajo. *China:* The Very Rev. Dr. John B. Kao. *Eire:* Lorcán O hUiginn, P.C.T.

CONTENTS — ENHAVO

Inferiority Complex in Language	<i>José Martel, Ph.D.</i>	121
Non-European Languages and Esperanto	<i>W. Solzbacher, Ph.D.</i>	124
Languages of the Western Hemisphere	<i>W. S.</i>	127
Radio Station WABF Broadcasts Esperanto		127
Esperanto in Action		128
Around the World		129
"The AE Must Go Through!"	<i>Viktoro Murajo</i>	130
"The Century of the Common Man"	<i>The Editor</i>	132
Zamenhof and the "AE"	<i>The Editor</i>	132
President's Letter	<i>Dr. Cecil Stockard</i>	133
Our Vice-President		133
Pri Graveco de Amerika Esperanto-Gazeto	<i>D-ro L. L. Zamenhof</i>	134
Al la Majstro — <i>Poem</i>	<i>"Paco kaj Justeco"</i>	134
La Organizo de la Esperanto-Movado	<i>W. Solzbacher</i>	135
Plenkreskaj Civitanoj de la Mondo	<i>Raymond Gram Swing</i>	137
La Jarcento de la Ordinara Homo	<i>Henry A. Wallace</i>	138
La Sekreto de la Artisto — <i>Facila Legado</i>	<i>Pauline Knight</i>	140
Friendly Tips for Students	<i>D. T. C.</i>	140
Esperanto-Kroniko		141
Enspezoj kaj Elspezoj de EANA		141
Deziras Korespondi		141

American Esperantist published bi-monthly for the Esperanto Association of North America, by the Esperanto Interlanguage Institute. Jarabono el iu lando, \$1.50. Membreco, \$2. El landoj kie estas neeble sendi monon, AE akceptos bonajn Espo-librojn, kaj etendas la abonon laŭvalore.

Make Checks Payable to Order of the Editor — *G. Alan Connor.*

Library & Gift Subs, \$1.00. Regular Sub, \$1.50
With Membership in E.A.N.A. — \$2.00 per Year

AMERICAN ESPERANTIST

Vol. 60

NOVEMBER-DECEMBER, 1945

Nos. 11-12

INFERIORITY COMPLEX IN LANGUAGE

JOSÉ MARTEL, PH.D.

The following address was delivered by *Professor Martel* before the *Esperanto Interlanguage Association* at the Hotel New Yorker. He shows the necessity for a neutral auxiliary for general world interchange. *Professor Martel* teaches at the City College of New York. He is President of the city-wide, all-inclusive *Language Teachers Association*.

The human individual, wherever found, possesses a remarkable uniformity of function, appetites and reactions, with only one essential difference between social groups. This all-important difference consists in their peculiar manner of *expression*. Speech, which sets man apart from the rest of creation, and is his greatest social asset, serves paradoxically to separate him from most of his fellow humans. What amounts to a binding tie inside the family, the tribe and the nation, acts as a barrier between those groups and others similarly constituted a short distance away.

The reason is not hard to find. Language conditions man's attitude towards life, and is at one and the same time a physical and a psychological organ around which he constructs his own personality, and to which he imparts the emotional content of his own soul. Thus, of all the complicated functions of which man is capable, we find language as an organ in which body and soul are more united and manifest than in any other aspect of his nature.

The exact proportion of body and soul to be found in a man's language is hard to say, but for the sake of expediency we may put it down at half and half. One might argue the point in the manner of that enterprising sausage-maker who told the authorities his sausage was of rabbit. Upon further questioning it was brought out that he used some horse meat with the rabbit. Asked about the proportions, he replied: "Half and half." He finally explained his statement by saying he used the meats in proportions of one horse to one rabbit!

However, the fact that man, of all creatures, is the only one endowed with speech and the ability to reason, throws some light on the tremendous role that language plays in all human progress. Whether man talks because he is capable of reasoning, or whether he reasons as a consequence of his ability to speak, is a question not entirely settled as yet, although their connection as cause and effect is too evident to overlook. Modern science considers thinking in general and rea-

soning in particular as closely related to words.

The necessity of words to think in and with, must be, therefore, the motive power in the generation of language. At the same time, the possession of a stock of words must have contributed to the formation of concepts and the elaboration of ideas. There is no doubt that without language, thought could have advanced but little, if at all, beyond what is manifested by our own dumb cousins the brutes. Observation seems to favor the opinion that man placed in solitude, if he could exist in solitude, would be as mute as the lower animals, because his faculties of thought and speech would be gradually and simultaneously arrested. A speechless race would transmit to posterity nothing but instincts.

How did man come upon this gift called language? Was it by accident or by design? In opposition to the philosophers who attributed the origin of language to human invention, some theologians claimed a divine origin for it, representing the Deity as having created the names of things and directly taught them to Adam. Both of these theories may now be considered as given up by all who are entitled to speak on the subject. Everything, in fact, tends to show that language is a spontaneous product of human nature — a necessary result of man's physical and mental con-

stitution (including his social instincts). Language is as natural to him as to walk, eat, or sleep; and as independent of his will, once acquired, as his stature or the color of his hair.

By the invention of a system of articulated sounds evolving from the simplest sort of exclamation, man gave himself a new physiological organ as closely related to his biological self as the processes of breathing, digestion and circulation. In contrast with these purely physiological functions of his organism, which remain more or less constant under varying conditions of climate and latitude, his faculty of speech is subject to constant growth and change in an ever-widening evolution, always within the scope of certain basic principles. Furthermore, this physical activity because of its intimate relationship with the mind, became part and parcel of the emotional life of the group and eventually served not only to express but to *create* mental patterns and attitudes.

That is why language as an organ carries with it a number of conscious and subconscious associations; influences of climate and geography; reminiscences of childhood and historical references the imprint of favorite occupations, so that a seafaring people builds its lexicon around a set of nautical terms; bits of folk-lore idioms and proverbs based on th

experience of the group by whom and for whom the language achieved its form. What we call, then, an organic language is one in which a given group can best express love and hate; the one in which they feel most at home; the one we use as a reflex when we are in distress. No matter how many languages we may acquire intellectually, we seldom feel emotionally at ease in any other than our own. To be sure, there are cases of perfect bilingualism, as there are cases of double personality, but they constitute the exception rather than the rule.

The usual thing is that when a man is forced to express himself in another man's tongue, which he has not made as yet his own, he feels at a disadvantage, as if he were using an organ not entirely belonging to him. It is something like using an artificial leg. This feeling of being placed at a disadvantage when communicating with you through an instrument which one possesses both physically and psychologically, while the other person's command of it is only intellectual at best, is what may be called the *inferiority complex in language*. It is the strongest argument against the use of an organic language, which is the soul of a given people, as an instrument of international communication.

This is not to say that we must

not penetrate into the sacred precinct of another man's tongue. On the contrary, whenever we wish to understand the motives which underlie the conduct of a social group, we must become acquainted with its means of expression within which its mental patterns are formed.

For members of different groups to communicate freely and without mutual embarrassment, it might be better to use some language which is not organic to either of the speakers. That, of course, is the reason for the development of a *neutral interlanguage* as an easy second tongue for both.

This brings us to the essential point that we wish to make. The world is at this moment trying to transform itself, and to change the pattern of international relationships, so that with better understanding and cooperation amongst nations war might be abolished and civilization preserved. One of the obstacles to international peace is misunderstanding, and one of the barriers to cooperation is pride. In this problem of selecting a language for the instrument of communication between all nations and all peoples, we cannot logically or psychologically select an organic language with its natural implications of linguistic imperialism.

THE NON-EUROPEAN LANGUAGES AND ESPERANTO

W. SOLZBACHER, PH.D.

The question is sometimes asked whether Esperanto is not too "Western" in its structure and vocabulary and whether it will not be opposed for this reason by the non-European peoples, for instance those of the Far East, who claim equality of rights with those who have been raised in the Greek-Latin-Christian-European-American tradition. There can be no denying of the fact that Esperanto is based on the elements of the European tongues, with some preference for the Romance languages. The way in which Esperanto simplifies and co-ordinates the elements of language makes the Interlanguage, however, not only easy to learn but also, in certain ways, especially attractive and congenial for non-Europeans.

In the authoritative volume on Belgium and the Belgian Congo which the University of California has recently published in its "United Nations Series" (Robert J. Kerner, General Editor; Jan-Albert Goris, Editor of this volume), Dr. Melville J. Herskovits, Professor of Anthropology at Northwestern University, discusses the Bantu languages in the Congo: "Bantu has been well studied . . . Best known is its classificatory system, which is based on the use of prefixes that

indicate the class to which a word belongs. The word *bantu* itself illustrates the principle: *-ntu* means "a living thing," *mu-ntu*, "a man," *ba-ntu*, "people," and the like. This principle gives rise to the phenomenon of the concordance, by means of which the relationship of the words in a sentence is shown. An early grammar of the Bantu languages in the Congo gives the following example: *Ma-kemba ma-na ma-tanu ma-lau ma-kwe* (Plantain those five fine fell), "Those five fine plantains fell down." Various numbers of prefixes have been recorded for various Bantu tongues, but it is safe to put the number for any given dialect at between fifteen and twenty. Their utility is increased, and their use made easier, by the fact that the normal Bantu word-stem is of two syllables, to which prefixes, suffixes, and, on occasion, infixes can be added to give subject pronoun, tense, and object-pronoun. How much flexibility the use of suffixes gives can be seen from the following forms, which are derived from the verb *kang-a* "to tie": *kangema*, "to be tied" *kangela*, "to tie for, by" etc. *kangana*, "to tie each other" *kangia*, "to cause to tie"; *kangola* "to untie"; *kangomela*, "to be tied for"; *kangenela*, "to tie each

other with"; *kangolela*, "to untie for" or "with," etc." (p. 357)

Esperanto's "flexibility" is obtained by a strikingly similar system of prefixes and suffixes. The Esperanto word for "to tie," *ligi* (stem *lig-*) forms the following derived words: *ligo*, "league"; *ligano*, "member of a league," *malligi*, "to untie"; *ligigi*, "to cause to tie"; *ligiĝi*, "to be tied"; *interligiĝi*, "to tie each other"; *ligilo*, "an instrument of tying," "a link"; *ligeti*, "to tie a little"; *ligegi*, "to tie strongly"; *kunligi*, "to tie together," etc.

Professor Herskovits points out that the Bantu peoples have even developed what might be called regional Interlanguages of their own: "The basic unity of the Bantu tongues has permitted the rise of 'trade languages' — common *auxiliary modes of speech* used over large areas. The best known of these, Swahili, is spoken in all the Eastern part of the Belgian Congo; in the West are Chikongo and Chituba." (p. 356) How badly needed these Interlanguages are can be seen from a statement made in the same book by the Reverend George W. Carpenter, Ph.D., D.D., Educational Secretary of the Congo Protestant Council: "The existence of *several hundred languages* in the colony presents a major problem. Primary teaching can be effective only when the child understands the language used; but this means

that textbooks must be produced in scores of languages." (p. 410)

One may conclude from all this that neither the idea of an Interlanguage nor the structure of Esperanto would be entirely alien to the experience of the African Bantus.

Chinese experts have often told us that the agglutinating character of Esperanto and the possibility of forming "compound words" similar to those used in their own language make Esperanto very attractive for the Chinese. They learn Esperanto in only part of the time they would need for studying one of Europe's national tongues.

When Esperanto's qualifications as a truly international, not simply an "inter-occidental," language are discussed, it is also fair to emphasize that an increasing proportion of the vocabulary of *all* languages consists of words introduced from modern technology. These words, based mostly on Greek and Latin, are assimilated, in their original or a slightly modified form, by nearly all languages, European and non-European. *Telephone, photograph, aspirin, hormone, radio, kilometer, atom bomb*, etc., are understood almost everywhere. As modern technology and civilization are largely, though not exclusively, products of the western world, it is appropriate that the Interlanguage should be based largely, though not exclusively,

on the Western languages. The more contributions the non-European cultures make to universal thinking and worldwide technology and organization, the more words from their languages are likely to penetrate into international usage and thus into the

world interlanguage Esperanto.

The number of "international" words from non-European languages in the Esperanto vocabulary is already infinitely greater than most Esperantists know. The following list, which is far from complete, illustrates this:

Esperanto Words From Non-European Languages

ARABIC: sukero (sugar), oranĝo (orange), siropo (syrup), kotono (cotton), alkoholo (alcohol), kemio (chemistry), al-kemio (alchemy), algebro (algebra), almanako (almanac), tarifo (tariff), trafiko (traffic), admiralo (admiral), sultano (sultan), kalifo (caliph), magazeno (warehouse), zenito (zenith), nadiro (nadir), kalio (potassium), alkalo (alkali), cifero (cipher, figure), gazelo (gazelle), ĝirafo (giraffe), sumako (sumac), haremo (harem), siroko (sirocco), safiro (sapphire);

HEBREW: kamelo (camel), elefanto (elephant), cinamo (cinamon), kabalo (cabala), ŝiboleto (shibboleth), rabeno (rabbi), serafio (seraph), sabato (Saturday), satano (Satan), Pasko (Easter), Amen (Amen);

SYRIAC: mamono (mammon)

TURKISH: kafo (coffee);

PERSIAN: ĉeko (check), ŝako (chess), tulipo (tulip), turbano (turban), limonado (lemonade), pavo (peacock), tigro (tiger), ŝakalo (jackal), lako (lac), pagodo (pagoda), satrapo (satrap), ĵargono (jargon);

EAST INDIAN: pipro (pepper), kanalo (canal), ĵunglo (jungle), pajamo (pajamas), khako (khaki), pario (pariah), bakŝiŝo (backshish), mandareno (mandarin), topazo (topaz);

MALAY: bambuo (bamboo), saguo (sago), mango (mango), kakatuo (cockatoo), jonko (junk), sarongo (sarong);

CHINESE: teo (tea), tifono (typhoon), kaolino (china clay);

JAPANESE: kimono (kimono), rikŝo (rickshah), harakiro (harakiri);

AUSTRALIAN: kanguruo (kangaroo), bumerango (boomerang);

POLYNESIAN: tabuo (taboo)

AFRICAN: banano (banana), ĉimpanzo (chimpanzee), kolao (cola-nut), zebro (zebra);

AMERICAN INDIAN: to-mato (tomato), maizo (maize, corn), kakao (cocoa), ĉokolado (chocolate), tabako (tobacco), ananaso (pineapple), papajo (papaya), kaŭĉuko (rubber), kanoto (canoe), hamako (hammock), uragano (hurricane), tobogano (toboggan), kojoto (coyote), sisalo (sisal), tapioko (tapioca)

LANGUAGES OF THE WESTERN HEMISPHERE

A QUIZ FOR LINGUISTS AND OTHERS

(Answers on Page 144)

1. In which country of the Western Hemisphere will Hindustani be henceforth one of the official languages?
2. In which country of the Western Hemisphere has Esperanto been adopted as the official international auxiliary language of the Government Institute of Geography and Statistics?
3. Identify the following language and state in which country of the Western Hemisphere it is spoken: "E anja aki America mester tin bauxiet, ma menos koe mitar di anja pasá. P' esai hopi hende lo bin keda sin trabao i gobierno lo haya menos belasting."
4. Name five countries in the Western Hemisphere in which periodicals in and about Esperanto are being published at present?
5. Are there more English-speaking or more Spanish-speaking people in the Western Hemisphere?

Score yourself: 5:excellent; 4:good; 3:fair; less than 3:not so good.

RADIO STATION WABF BROADCASTS ESPERANTO

On August 24th, 1945, a "famous first" in radio broadcasting was inaugurated by Radio Station WABF-FM, The Information Station, New York City. For the first time over the ultra-modern medium of Frequency Modulation, a series of Esperanto broadcasts were conducted. And, for the first time over *any* radio the Cseh-Method, in modified form, was successfully employed in Esperanto radio instruction. Ten half-hour programs were prepared and produced by Doris and Alan Connor, under the title "The World Language Problem and Its Solution in Esperanto." The series extended from August 24 to October 26, Fridays 7:10-7:40, with 15 minutes of discussion on the world language problem, and 15 minutes of Cseh-Method Esperanto instruction. A small studio group participated; and printed multilith Esperanto lesson-sheets were sent regularly to all who requested them, as well as to all on the mailing lists

comprising the bulletin subscribers.

WABF, under the program management of Anita de Mars, is the quality-station in FM for New York City. Its printed announcement for the Esperanto series stated: "A common language will do a great deal toward spreading goodwill in the world, and eliminating racial and religious prejudice through understanding of the other fellow's thoughts and expressions. Upon that premise, WABF begins a course in Esperanto."

The ten broadcasts in this first series dealt with the world language problem as follows: (1) Esperanto explained; (2) China and Orient; (3) European travels; (4) Interchange in Atomic Age; (5) International Conferences, Dr. W. Solzbacher interviewed; (6) Esperanto Literature; (7) In Brazil; (8) History of Interlanguage; (9) World Commerce; (10) The Living Fact of Esperanto.

ESPERANTO IN ACTION

Undernourished Dutch children who know Esperanto have been invited for a three months' vacation with good food and care in the families of Danish and Swiss Esperantists. At the Dutch end, this plan, from which several hundred children are expected to benefit, is organized by Mrs. E. Van Veenendaal-Bouwes, Editor of the children's Esperanto magazine, "La Juna Vivo" (The Young Life), at Limmen. The Central Danish Esperanto League and Swiss Esperanto Society cooperate.

The Sears Roebuck Catalogue, that famous American institution, mentions Esperanto as the "suggested world language" on page 363 of its Fall-Winter edition 1945/46, in its writeup for the "10-in-1 Dictionary of Basic Language," which contains a complete Esperanto part.

At the World Jamboree of the Boy Scouts, to be held in France in August 1947, Esperanto will be one of the languages used for all announcements and programs, according to "Esperanto Internacia." A special meeting of Esperantist Scouts is scheduled for the second day. Scouts planning to attend will get more out of the Jamboree if they learn Esperanto now.

Valdemar Langlet, who was one of the organizers of the Swedish relief work in Budapest, Hungary, before the Nazi surrender, and saved thousands of human lives, in particular Jews, is a pioneer of the Esperanto movement. He was the first world traveler to use Esperanto, was one of the founders of the Upsala Esperanto Club (the second in the world) and of the magazine, "Lingvo Internacia," in 1895, and President of the Swedish Esperanto Federation until 1909.

Esperanto instead of Basic English is now being taught at the New School of Commerce (Neue Handelsschule) of Bern, Switzerland. This school, whose principal is Dr. Leo Schermann, introduced the teaching of Basic English last winter. Experiences were so unsatisfactory that the "Basic" classes were dropped from the curriculum, to be replaced by Esperanto classes.

In the American occupation zone of Germany, Esperanto clubs have come back to life in Stuttgart and Karlsruhe, according to the Swiss Esperanto journal, "Svisa Espero."

A beautifully produced book on China, by the Corresponding Editor of the "American Esperantist," Very Rev. Dr. J. B. Kao, O.F.M., just published at Buenos Aires, Argentina, contains a chapter on Esperanto. This chapter is the text of a lecture given by Father Kao on June 16, 1945, at the Circulo de la Prensa (Press Circle) of Buenos Aires. It contains not only a forceful presentation of the Interlanguage problem but also an impressive summary of the author's practical experiences with Esperanto. He has lectured in Esperanto in places as different as New York, Budapest, Rio de Janeiro, Amsterdam, Montevideo, Paris, London, Prague, San Paulo, Vienna, and Buenos Aires. The book, entitled "China de Hoy y de Mañana" (China Today and Tomorrow), contains an introduction by the Very Reverend Canon Carlos R. Copello, Secretary to Cardinal Copello, Archbishop of Buenos Aires. He emphasizes that the book, "with interesting appendices on the Project of a new Chinese Constitution and on the universal auxiliary language Esperanto, will undoubtedly open new horizons for our mutual relations."

AROUND THE WORLD

"300 Years' Quest for a Universal Language" was the topic of a radio talk delivered by Mrs. Hanks over a chain of Australian radio stations on August 29, showing Esperanto as the final solution of the problem. The topic was dealt with in a similar way by G. Alan Connor and Doris Tappan Connor on October 12, in one of their weekly broadcasts over the FM Station WABF.

In Finland a new national Esperanto Society, "Konkordo," was founded on May 16. It publishes a journal, "Esperanto-Airut," and hopes to get an Esperanto program on the radio soon. The Finnish Society of Blind Esperantists recently celebrated the 25th anniversary of its existence. The Finnish Grand Lodge of the International Order of Good Templars has published literature in Esperanto, and employs a roving lecturer who includes a discussion of the language problem and a boost for Esperanto in all his talks.

The accent is on youth in the Esperanto movement of various countries. The August issue of the Swedish Esperanto journal contains, for instance, a number of beautiful photos showing the role which a group of Esperantist children played at a Children's Carnival at Karlskoga, as well as an impressive report about the activities of the Children's Esperanto Club, "Fajrero," in Udevalla. At Desvres, France, a school teacher, A. Dumarquez, is now teaching an Esperanto class of 34 boys in his school as well as a class of 50 boys and girls, 15 to 18 years old, in the evening. In England, the British section of the Esperanto World Youth Organization has increased its membership during the war from 250 to 868 and publishes a little journal of its own, "TJO-Bulteno."

More than a hundred high school principals in Great Britain have already given their support to a plan for the introduction of Esperanto in the schools. This was announced at the National Conference of the British Society of Esperanto Teachers.

As a "Liberty Gift for Norway," money was collected at the Annual Conference of the Swedish Esperanto Federation, at Stockholm, and sent to the Norwegian Esperanto League for its reconstruction, after the long Nazi occupation. The Norwegian Esperanto journal, "Esperanto-Bladet," resumed publication in September.

Count Folke Bernadotte's bestseller, "The Curtain Falls" (in the Swedish original "Slutet"), has appeared in an Esperanto translation. It describes the efforts of the Swedish Red Cross to save human lives from Nazi persecution, immediately before the breakdown of the Hitler regime, as well as Count Bernadotte's unsuccessful negotiations with Gestapo Chief Heinrich Himmler about an unconditional surrender.

The City Administration of Antwerp, Belgium, has decided to resume the official Esperanto evening classes held under its auspices, as before the war. The Esperantist postmen are again wearing the Green Star of Esperanto on the left-hand sleeves of their uniforms. This practice had been discontinued under the Nazis.

In the liberated lands of Europe, Esperanto programs are back again on the radio. There are regular Esperanto broadcasts every Sunday from Lille, France, every Wednesday from Sofia, Bulgaria, every Friday from Koortrijk, Belgium. The Antwerp radio station also broadcasts in Esperanto.

"THE A.E. MUST GO THROUGH!"

VIKTORO MURAJO

An Assistant Editor of A.E. carries on through summer heat and New York traffic to serve the members of EANA.

I have to admit that when the Editor of A.E., and Associate Editor D.T.C., suggested that I, a recent *en ovo* Esperantist, should take care of the small work of sending out an issue of A.E., I took it as a great compliment. When, in addition, the Editor, to my surprise, handed over the keys of his office to me, I was so taken aback that I could only classify this action as an example of Faith — that sort of Faith which moves mountains (I found out later that faith was not of much practical use in moving the A.E. — mule-power would have been more handy!)

All that had to be done was to get the *gazetojn*, stick them in the *kovertojn* and drop them in the mail. *Estis en la sako!* The Associate Editor made it very clear. She smiled and said something about aiding Esperanto. And, of course, being a gentleman (I hope), I agreed. I have not the slightest doubt that if the Associate Editor smiled and suggested that it would be a grand idea for me to go up a telephone pole for the cause of Esperanto that within three minutes I should find myself at the top of a fifty-foot telephone pole without knowing how I got there!

Being eager to see that the A.E. should go through on time this *Eldonisto de A.E.* contacted the Printers, who eagerly referred him to the Binders. So, on a cheerful and sunny evening, behold the writer, full of Faith and humming *L'Espero*, perambulating to the Binders, quite prepared to pick up a few minute packages, and attend to them. Alas! We live now in a changing and unstable

world (manufactured by politicians). When the writer went into the Binders he was a *gaja junulo . . .* when he emerged he was a *mizera kaduka maljuna viro kun blankaj haroj*. The reasons for this change were many.

Unue: He found that the Binders had formed a definite opinion of their forerunners, the same being expressed fluently and odoriferously to the unfortunate writer by a lady executive who commiserated and sympathized with him. *Due:* When the writer saw the small packages of A.E. his heart sank; and when he *lifted* one of them his heart sank still more! It was then that his opinion of the Editor went up about 1000%. He remembered how the Editor had conveyed the impression that he was in the habit of picking up these enormous loads between the thumb and forefinger of the right hand, and carrying them with an air of nonchalance some six blocks. Perhaps, *musec* the writer, I have not treated the Editor with sufficient deference in the past, and I must be more careful in the future. *Certe*, anyone who can sling loads like this around casually is no ordinary fellow; he must be a regular Hercules! So the writer admitted his failure, and engaged truck.

Tamen, these large and weighty congregations of the printed A.E. were finally deposited in the Editor's Office. In the last stages the writer was buoyed up by Faith. He said to himself: *this* is one of the things that the Editor must have foreseen and provided for. Probably he had thoughtfully left a little tonic, some weak orange juice, or perhaps something a little stronger for an emergency.

gency. So he went brightly and confidently to the logical place for this and found . . . Now, *had the Editor foreseen this?* No! he had not! . . . So the writer wiped the perspiration from his brow, and staggered wearily to the nearest ice-cream parlor. Perhaps!

The remarkable weight, the gross and net tonnage, of the A.E. is not easily accounted for. Not only was it that the original tare was high, but it was continually increasing. Everything that one did with it increased the weight. Luckily we managed to get it into the hands of the Government, and it then became their problem. Apparently the A.E. is like an atom bomb in reverse. Instead of matter disintegrating, it accumulates. The longer we had them, the heavier they got.

Up to this date the extraordinary mass of the A.E. has not been explained satisfactorily by the Editor. On this subject he appears to be somewhat evasive and elusive. He manages (being a smart lad!) to change the course of the conversation, and in a few minutes he is explaining in detail the similarity of Esperanto to Magyar, or its resemblance to Chinese, or to Urdu. Apparently, however, he has a few theories on the question which are more ingenious than convincing, e.g. 1) There was some heavy thinking in that issue of the A.E. and this naturally increased the weight, 2) the Printers were more lavish in their use of ink than previously, 3) the paper of the Gazetoj was changed and perhaps the paper manufacturer loaded it up with Radium or Uranium salts (*sendube*, this would raise the weight . . . and also do other things, 4) in the Editorial he used

many compound words, and long prefixes and suffixes, 5) by dividing up the *Gazetojn* into a larger number of packages the weight of each package would decrease (the arithmetic of this crack is unassailable!) . . .

There were naturally other problems in connection with the A.E. but the fact that the readers received *iliajn gazetojn* is proof that they were solved. They had to be, and we had to get rid of the *gazetojn* as quickly as possible. If we had not it seemed as though the Editor's office would have been crammed with TONS of stuff by the time he returned. . . .

This experience deals with only a very unimportant practical part of getting out the A.E. Ni ricevas, Esperantistoj, niajn Gazetojn, presitajn kaj kompletajn, kaj ni kritikis ilin juste! *Sed*, only the person who has actually edited a small magazine can realize the immense amount of thought and work that goes into even one issue. One may carefully organize and try to foresee, yet the unexpected always pops up. The Editor has to be an army in himself; he would have an easier post with a much larger magazine and a much larger circulation. One very practical way of supporting the hands of the Editor who merits it (for the good standing of the A.E. arises from its being a labor of love), is to *increase the circulation of the A.E.* If each present subscriber were to obtain one other subscriber, it would help noticeably. But unfortunately, at present, the number of subscribers, in spite of the large population of Usono, is painfully small compared with other countries with much fewer people. That, we are sure, cannot continue to be the picture. See what you can do about it, Esperantistoj!

Library and gift subscriptions are due. Let's continue and increase our efforts.

"THE CENTURY OF THE COMMON MAN"

In this issue we print the first instalment in *Esperanto* of the memorable speech by Henry A. Wallace — *The Century of the Common Man* — which he delivered before the Free World Association. Secretary Wallace readily gave us permission to translate and reprint his address. He is no stranger to Esperanto, having studied it in earlier years. We present the article to Esperantists throughout the world, because we believe that the principles of freedom which are woven into that text are even more timely and more striking now than when first enunciated.

The advent of the Atomic Age gives a new emphasis to the principles found in *The Century of the Common Man*. With the explosion of the first atom bomb, those principles became imperatives for even the hard-headed realists of our time. We commend the article to our fel-

low-Esperantists, for serious reconsideration in the light of present world trends.

A prerequisite to the full application of those principles of world freedom and world cooperation, is the speedy and universal adoption of Esperanto as the world auxiliary in intercommunication. The Century of the Common Man must be one in which man can speak to man on a neutral and facile and direct basis. No national (organic) language can do the job required, any more than a national government can serve as the internation. The new concept of interlanguage (Esperanto) and the new concept of internation (United Nations) are complementary and co-eval. A timely and scholarly analysis of this relationship between interlanguage and internation will be found in this issue in the article by Professor José Martel.

ZAMENHOF KAJ "AE"

Dum ni atentigas pri la naskotago de D-ro Zamenhof, ni samtempe atentigu pri unu el liaj leteroj rilate al la graveco de alia naskotago — la naskotago de bona gazeto esperantista en Usono. La majstro tre klare antaŭvidis kiel gravaj estas Esperanto por Ameriko kaj Ameriko por Esperanto.

Nuntempe lia konsilo estas eĉ pli frapanta, ĉar la granda forta lando Usono nun havas grandegan influon en la mondo. Ĉu eble la nova "*Amerika Esperantisto*" povas plenumi la deziron de Zamenhof rilate al Esperanto en la mondo? Almenaŭ ni penu plenumi tiun grandiozan celon. Ni alvokas ĉiun samideanon al entuziasma subteno por ke la nova "AE" estu la naskiĝo de epoka sukceso por Esperanto.

VIKTORO MURAJO

La redaktisto de "AE" deziras paŭzi en la peza laboro por Esperanto por menciigi bonan helpanton — *Viktoro Murajo*. Li ne nur pagas sian kotizon al EANA, sed konstante laboregas ĉiumaniere. Cent dolarojn por starigi novan centron esperantistan, dudek kvin dolarojn por esti la unua responde al peto pri Propagando-Kaso, donac-abonojn al AE, ktp. Krom tio, li alprenis la tutan respondecon en Julio pri la sendado de AE, por ke la redaktistoj povu ĝui iom da libertempo, kaj ĉiunumere adresas kovertojn, ktp, ktp. Ĉio tio estas nur parteto kion li tiel sindoneme kaj modeste faras por Esperanto. Ni do metas lin inter nin kiel nova Kunredaktisto por plua laborego.

The Esperanto Association of North America

EXECUTIVE COMMITTEE

Dr. Cecil Stockard, *President*, G. Alan Connor, *Gen. Sec'y*, Joseph Leahy, *Member*

PRESIDENT'S LETTER

The 15th of December is a date which will be long remembered, for it is the birthday of Dr. Zamenhof.

Small indeed is the number of men who have given to the world greater gifts than he. At present only a relatively small part of humanity realize how great a gift Esperanto is, but let us hope that at least some of us may see it accepted and used throughout the world for all inter-lingual communications.

How can we best celebrate this important anniversary? Why not celebrate it by giving gifts we can be sure Dr. Zamenhof would approve and appreciate?

For several years I have been urging you to give Bonds to the reserve fund of EANA. These should be made out in the names of the Trustees, *Mrs. Clara J. Quraishi*, 2316 Tyler Ave., Detroit, Mich., and *Mr. Joseph H. Murray*, 5935 Cherokee Ave., Route 6, Dearborn, Mich., and sent to the Treasurer, care of EANA, New York City, for safe-keeping. This will help bring our boys home sooner from foreign lands, and will at the same time greatly strengthen EANA. If a \$25.00 bond is too much for an individual or small club to give, why not send along some Stamps which can be used to purchase bonds. Other gift suggestions are: a contribution to the special Publicity Fund, or other fund; subscriptions to the *American Esperantist* to be sent to various libraries, etc., or if you like, you can send Esperanto books or subscriptions to your Esperantist friends. All of these, I am sure, would be appreciated and would help substantially in financing the great forward movements which are just beyond the threshold of the new Era of Peace.

— CECIL STOCKARD

OUR VICE-PRESIDENT

Robert Karlson, our new Vice-President, brings to the councils of EANA much added strength and sound judgment. In his own words: "I am 100 per cent for a neutral, normal, and essentially practical policy for EANA." He has demonstrated the sincerity and effectiveness of this principle by active promotion, support and organization of Esperanto.

In business life, Robert Karlson is Vice-President of the Reading Anthracite Canadian Company Limited, with central offices in Montreal, Canada. He was born at Omaha, Nebraska, in 1902, of parents who were of Swedish descent. He is married and has a grown son. All members of the Karlson family are students of Esperanto.

EANA is indebted to Robert Karlson for many new members, subscribers to AE, library subs, contributions, and book sales. He has printed many excellent Esperanto leaflets, stickers, letters, etc. on his own initiative, and uses them for the promotion of Esperanto in Canada and the United States.

ZAMENHOF PRI GRAVECO DE AMERIKA ESPERANTO-GAZETO

Letero al la Amerika Esperantista Asocio (verŝajne 1907)

Kara Sinjoro:

Kun plezuro mi eksciis el via letero, ke via societo intencas baldaŭ komenci la eldonadon de amerika esperantista ĵurnalo. Kompreneble mi povas nur tre ĝoji pri tio ĉi kaj deziri al via gazeto la plej bonan sukceson. Ne pro simpla ĝentileco mi tion ĉi diras: vian estontan gazeton mi efektive trovas tre grava, kaj mi efektive atendas de ĝi tre multe da bono por nia afero.

Ameriko estas tre grava por Esperanto kaj Esperanto estas tre grava por Ameriko; kaj tial la tago, en kiu aperos la unua bona gazeto esperantista en la plej grava lando de Ameriko, en la Nord-Amerikaj Unuigitaj Ŝtatoj, estos por nia afero tre grava dato. Ke via gazeto estos bona, pri tio mi ne dubas, ĉar mi konas bone la energion kaj bonan volon de ĝiaj fondantoj.

Mi estas konvinkita, ke vi sekvos la ekzemplon de la bonega kaj plej merita brita frato, kaj via gazeto baldaŭ fariĝos unu el la plej gravaj centroj esperantistaj, al kiu turniĝos la okuloj de la tutmonda esperantistaro.

Via, L. ZAMENHOF

AL LA MAJSTRO

*Je la naskotago de D-ro L. L. Zamenhof
Aŭtoro de Esperanto, 15-a de Decembro*

Kiel sur kampo batala jam plena je sango kaj vundoj
Frapas kugleto la koron de iu soldato, de l' rango
Brave antaŭen kurinta en forta, decida atako,
Tiel en mezo de l' brusto la vundo de grava doloro
Frapis, ho ve, nian Majstron, de paca arme' pioniron.
Morti sur la batalkampoj li vidis la samideanojn,
Eble por ĉiam kun ili defali la verdan standardon.
Ĝermojn ne donis surtere la semoj de l' Bona Parolo:
Meze de maro de sango ĉu povas la floroj naskiĝi?
Tiel la sorto kruele lin frapis, nek estis la venko
La rekompenco de lia juneco de li fordonita,
La ĉielarko brilanta post la uragano terura.
Sed malesperi neniam ni lernis de lia ekzemplo,
Kaj pli favoraj epokoj revenos por nia afero.
Povu, ho, lia spirito revidi surmonde la pacon,
Kiu al ĉiu popolo certigu por ĉiam la rajton.
Ni rekomencos labori kuraĝe por la idealo.
Sur lia tombo ni larmojn ne verŝu nek vane plendadu,
Faru ni ion pli dolĉan al li, al la Majstro amata,
Faru ni ĉiuj promeson: La sorto terure nin batos,
Tamen tre alte ni ĉiam la verdan standardon tenados.
Majstro, ho Majstro, ne mortos jam nia bravega anaro.

— B. M. ("Paco kaj Justeco," Bruĝo, Belgujo)

LA ORGANIZO DE LA ESPERANTO-MOVADO EN LA POSTMILITA MONDO

W. SOLZBACHER

Bone konata Esperanto-pioniro en Nederlando, S-ro P. H. Schendeler en Eindhoven, kiu iam estis Ĝenerala Sekretario de IKUE (Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista), nun disvastigas projekton de *Esperanto-Mond-Organizo* (EMO), kies celo estus unuigi ĉiujn Esperanto-asociojn kaj grupojn, neŭtralajn kaj fakajn. La propono similas tiun, kiun oni jam realigis en Francujo, kie nun ekzistas anstataŭ la antaŭaj multoblaj asocioj, unu sola UEF (*Unuiĝo Esperantista de Francujo kaj Kolonioj*), kiu entenas "fakojn" por laboristoj, instruistoj, komercistoj, katolikoj, protestantoj, judoj, radio, junulargastejoj, ktp. Ni sendube ankoraŭ legos kaj aŭdos multajn proponojn por la "unuécigo" de la Esperanto-movado. "Unueco donas forton," kaj "kune ni venkos," dum ke tro granda nombro da malfortaj kaj fuŝe organizitaj asocioj kaj tro granda nombro da fritaj Esperanto-gazetoj, ofte malgravaj, malbone redaktataj kaj aĉe presataj, neniam "atingos la celon en gloro," malgraŭ ilia "longa laboro."

Rigardante la Esperanto-movadon en la mondo, kiu nun malrapide adaptiĝas al la paco kaj, ni esperu, al daŭra kunlaboro kaj reciproka respekto inter la nacioj, ni vidas, ke inter la *internaciaj* organizaĵoj IEL (*Internacia Esperanto-Ligo*) travivis la militon sukcese kaj sane. La Jarlibro kaj la gazeto "Esperanto Internacia" aperis regule, kvankam en malgranda formato. La servoj de la Delegitoj estis daŭrigataj tiom, kiom la kondiĉoj de la milito kaj de la cenzuro permesis. Ni tamen ne forgesu, ke la sukceso de IEL estas ŝuldata preskaŭ ekskluzive al la britaj samideanoj. En ĉiuj militaj jaroj, ankaŭ en 1944, pli ol la duono de la mem-

broj de IEL estis britoj. Laŭ la financa vidpunkto la brita faktoro estis eĉ pli grava, ĉar granda plimulto de la Patronoj, Dumvivaj Membroj kaj Membroj-Subtenantoj estas britoj. IEL preskaŭ fariĝis fako de BEA (Brita Esperantista Asocio). Post la reveno de la paco tio iom post iom ŝanĝiĝos, kvankam politikaj cirkonstancoj kaj la malfacilaĵoj de transpago de mono de unu lando al alia restos ankoraŭ por longa tempo seriozaj baroj al plena efikeco.

UEA (*Universala Esperanto-Asocio*) ne estis same sukcesa kiel IEL en la daŭrigo de sia laboro. En la unua parto de la milito, kiam Ĝenevo estis ankoraŭ grava internacia centro, UEA organizis efikajn servojn. Mi scias el mia propra sperto, ke Esperantista Interhelpo bone funkciis kaj helpis Esperantistajn militviktimojn. Ankaŭ la subteno al la familio Zamenhof estis bone organizata. La gazeto "Esperanto," fondita de Hector Hodler kaj Edmond Privat en 1905, aperis ĝis 1942. Kiam la Hitler-armeoj okupis la sudon de Francujo, Svisujo fariĝis sieĝata fortikaĵo. UEA estis izolita de la ekstera mondo kaj devis ĉesigi publikigon de la gazeto kaj fermi la oficejon. S-ro Hans Jakob, Administranto de UEA, akceptis postenon en ŝtata oficejo funkcia en Palais Wilson (iama sidejo de la Ligo de Nacioj), tiel ke UEA almenaŭ konservis sian impresan adreson. Elvenis kelkaj numeroj de ciklostilita "Informa Bulteno," kaj ŝajnas, ke nun la agado estas reorganizata kaj "Esperanto" reaperos.

En 1941 "Esperanto" (N-ro 490) enhavis artikolon pri "la re-unuecigo de la Esperanto-movado." Ĉi presis leteron, en kiu UEA proponis al IEL, ke por la daŭro de la mi-

lito la du organizaĵoj eldonu komunan Jarlibron kaj komunan gazeton. Mi ne scias, ĉu io tia estus ankoraŭ farebla. Sendube la ekzisto de du Delegito-sistemoj kaj du Jarlibroj neŭtralaj estas malŝparo de energio kaj mono. La Delegito-sistemo estas simila al telefon-reto. Telefono estas vere utila nur, se oni povas atingi per ĝi grandan nombron da personoj, kiujn oni devas aŭ volas kontakti. Eĉ tiuj, kiuj forte kredas je la utilo de konkurenco en la ekonomia vivo, scias bone, ke ekzisto de du konkurencaj telefon-retoj estus senencaĵo.

En la pasintaj jaroj kelkaj el la disputobjektoj inter IEL kaj UEA perdis sian gravecon. La Esperantistoj ne plu multe interesigas pri la jura konflikto, en kiu svisa tribunalo decidis kontraŭ la ekskomitatoj de UEA, kiuj fondis IELon. La plifortigo de la internacia Esperanto-movado, kiu, laŭ la espero de multaj, devis esti la rezulto de kunfandiĝo de internacia serva organizo kun ligo de naciaj propagandaj asocioj, ŝajnas nun iom duba. Fakte nur en Britujo, Francujo kaj Brazilo la naciaj asocioj ankaŭ administras la IEL-aferojn. En ĉiuj aliaj landoj la Ĉefdelegitoj de IEL agas preskaŭ ekzakte en la sama maniero kiel la Ĉefdelegitoj de UEA. Ilia kunlaboro kun la naciaj asocioj ĝenerale ne estas pli intime ol antaŭe, kiam UEA havis sendependan internacian organizon. Laŭ la financa vidpunkto la Asociaj Membroj ne estas granda helpo.

Aliflanke la argumento de UEA pri la graveco de la urbo Genevo kiel internacia centro perdis multe de sia antaŭa pravenco. Genevo restos grava kiel sidejo de la Internacia Ruĝa Kruco kaj de aliaj internaciaj organizaĵoj, kaj ĝia geografia situacio restos favora. Tamen estas nun preskaŭ certe, ke la nova mondorganizo de la Unuigitaj Nacioj havos

sian centrejon ne en Genevo, sed en San-Francisko. Kiel Usonanoj ni estos ĝojaj kaj fieraj pri tio, kvankam kiel Esperantistoj ni scios, ke en San-Francisko ne ekzistas tiel forta Esperanto-movado kaj tiel granda nombro da eminentuloj Esperantistaj aŭ favoraj al Esperanto kiel en Genevo. Se ili ne ekzistas, oni devas krei ilin, diros niaj fervoruloj. Ili estas pravaj. Kaj la ĉefa respondeco por tio falos sur la Esperantistojn de Nordameriko, sur EANA, kaj sur la propagandlaboron de nia gazeto "AE."

Ŝajnas, ke mi vagis for de mia temo al alia temo. Tamen por ni Esperantistoj en Usono kaj Kanado la du temoj estas rekte interligataj. Ni bezonas fortan internacian Esperanto-asocion, ne nur por organizi praktikajn servojn, eldoni dikan Jarlibron kaj disvastigi novaĵojn pri la movado, sed ankaŭ por plani kaj realigi grandskalan propagandon en la internacia vivo. En la estonteco multaj centropunktoj de la internacia vivo troviĝos en la okcidenta hemisfero, speciale en Usono. Por ludin rolan en tiuj novaj cirkonstancoj, ni bezonas pli grandan, pli fortan, pli aktivan Esperanto-movadon en Nordameriko, pli multajn membrojn por EANA, pli multajn abonantojn por AE. Por sukcese labori por la enkonduko de Esperanto en internaciajn organizaĵojn, ni bezonas eĉ pli bonan AE, efikajn librojn kaj broŝurojn, aktivajn komitatojn, laŭsisteman agadon, intiman kunlaboron inter EANA, la tutmonda Esperanto-movado, kaj la Esperanto-asocioj de aliaj gravaj landoj.

Mi volas nur aludi unu delikatan problemon de la movado: la problemon de la rusaj Esperantistoj. Ili estas multnombraj, kaj ili estis tre aktivaj ĝis antaŭ dek jaroj. Neniu organizo ŝajnas ekzisti nun en tiu lando, en kiu oni unue malpermesis la neŭtralan Esperanto-movadon, poste

la SAT-movadon, kaj fine ankaŭ la *Sovetlandan Esperanto-Unuiĝon* (SEU), kies gvidantoj ŝajne fariĝis politike suspektaj. Oni aŭdis multe da onidiroj pri la kaŭzo, sed oni ne konas solidajn faktojn. Se Esperanto volas sukcesi en la internacia vivo, estas necese, ke Rusujo helpu kaj ke la rusa Esperantistaro kunlaboru — en ia maniero. Ni esperu, ke ankaŭ por tiu problemo solvo estos trovata.

Pri la fakaj Esperanto-asocioj mi intencas diri ion en alia artikolo.

Ili estas gravaj, sed devus eviti malfortigon de la neŭtrala movado en la ĝenerala laboro por Esperanto.

Estas multaj metodoj por efektivigi unuecon. Serĉi la plej bonan, estas tasko de la gvidantoj. Sed la plej grava afero estas, ke ĉiu Esperantisto klopodu kompreni la necescon de inteligenta, sistema kaj persista kunlaborado. La 15a de Decembro, 86a naskotago de D-ro Zamenhof, donos al ni specialan okazon pensi pri tiu devo.

PLENKRESKAJ CIVITANOJ DE LA MONDO

RAYMOND GRAM SWING

La artikolo de la fama radio-komentisto estas disvastigata de la asocio "Amikoj de Demokrateco" (Friends of Democracy, Inc.). Ĝi montras, ke ĉiuj homoj senescepte nun havas la devon interesiĝi pri mondaferoj.

Via prapatro, kiu vivis antaŭ multaj jarcentoj, antaŭ la tagiĝo de la historio, estis respondeca nur pri sia familio. Lia pranepo havis pli grandan respondecon kaj pli grandan avantaĝon, estante civitano de vilaĝo. Vi mem grandiĝis kiel civitano de via urbo, via ŝtato kaj via nacio. *Nun io nova estas aldonita:*

En la venonta paco vi kaj ĉiu Usonano estos civitano de la mondo, restante samtempe civitano de Usono. Tio signifas, ke ni ĉiuj devas esti kapablaj porti respondecon pri mondaferoj. Tiel ni pagas por niaj novaj avantaĝoj, same kiel tiu malnova prapatro pagis per respondeco por la avantaĝoj, kiujn li ĝuis kiel civitano de vilaĝo.

Ni estos parto de mondo, kiu estos regata de la potenco kaj metodo de *interkonsento*. Kiel civitanoj de la mondo ni devas kompreni la necescon de interkonsento kun aliaj nacioj. La rajtoj kaj opinioj de aliaj estas same gravaj por ili kiel viaj estas por vi. Ni devas renkonti la

aliajn naciojn je la duono de la vojo.

Ni jam sentis en nia vivo la mondproblemojn. Kio okazis en la Malaja Duoninsulo kaj en Nederlanda Hindujo, fariĝis sentebla por ni per la manko de kaŭĉuko. Ni trovis nin intime envolvitaj en la problemon de la pola registaro kaj en demandojn pri la rajtoj de ordinaraj homoj en la liberigitaj regionoj tra la tuta mondo.

Sed antaŭ ĉio ni devas lerni, ke ĉiuj tiuj problemoj, en mondo de kunligitaj suverenaj ŝtatoj, devas esti traktataj per la metodo de interkonsento. Ni ne plu povas retiriĝi el la ludo kiel kolera infano, kiu diras: "Mi ne plu volas ludi." Diskutante mondproblemojn, ni devas koni tion, pri kio ni parolas. Civitano de mondo de paco devos esti politika kaj ekonomia plenkreskulo. En mondcivitaneco, same kiel en familia vivo, malgrandaj infanoj estas tre amuzaj, sed plenkreskuloj, kiuj agas kvazaŭ ili estus infanoj, estas danĝeraj por si mem kaj por siaj kunuloj.

LA JARCENTO DE LA ORDINARA HOMO

HENRY A. WALLACE
Sekretario de Komercio por Usono

Redaktista Noto: Ĉi tiu estas la unua el tri sinsekvaj partoj de la epoka parolado de Henry A. Wallace. Ĝi estis vaste dissendita dum la milito kiam li estis Vic-Prezidanto de Usono. La tezo estas ankoraŭ tre grava — ja eĉ pli grava nun post la eksplodo de la atoma bombo. Sekretario Wallace bonkore permesis nin represi ĝin esperante.

★

En Usono estas 130 milionoj da viroj, virinoj kaj infanoj kiuj estas en la estanta milito ĝis la fino. Nia amerika popolo estas tute decidinta persisti ĝis tiam, kiam ili povas doni la senkompatajn batojn kiuj certigos plenan venkon, kaj per tio gajni novan tagon por la amantoj de libereco, ĉie sur la tero.

Tio estas batalo inter sklava mondo kaj libera mondo. Ĝuste kiel Usono en 1862 ne povis resti duone sklava kaj duone libera, same en 1942 la mondo devas fari sian decidon por plena venko en unu direkto aŭ la alia.

Dum ni komencas la finajn stadiojn de tiu batalo ĝismorta inter la libera mondo kaj la sklava mondo, valoras la tempo por refreŝigi en niaj mensoj pri la marŝo de libereco por la ordinara homo. La ideo de la libereco — la libereco kiun ni en Usono konas kaj tiel multe amas— devenis el la Biblio kun ĝia eksterordinara emfazo rilate al la digno de la individuo.

La profetoj de la Malnova Testamento estis la unuaj kiuj predikis socialan justecon. Sed tio, kio estis sentita de la profetoj multajn jarcentojn antaŭ Kristo, ne ricevis plenan kaj fortan politikan esprimon ĝis kiam nia nacio formiĝis kiel Federala Unuiĝo antaŭ unu jarcento kaj duono. Eĉ tiam, la marŝo de la ordinara popolo ĵus komenciĝis. La plejmulto ankoraŭ ne povosciis legi kaj skribi. Ne ekzistis publikaj lernejoj en kiujn ĉiuj infanoj povis eniri. Viroj kaj

virinoj ne povas esti efektive liberaj ĝis kiam ili havas sufiĉon por manĝi, kaj tempon kaj kapablon legi kaj pensi kaj diskuti. Tra la jaroj, la popolo de Usono progresis konstante antaŭen en la praktiko de demokrateco. Per universala edukado, ili nun povas legi kaj skribi kaj formi siajn proprajn opiniojn . . .

Se ni mezuras la liberecon per gradoj de nutrado, edukado kaj sinregado, ni povus tre alte taksi Usonon kaj certajn naciojn de Okcidenta Eŭropo. Sed tio ne estus justa al aliaj nacioj kie edukado disvastiĝis nur dum la lastaj 20 jaroj. En multaj nacioj, antaŭ unu generacio, naŭ el dek homoj ne povis legi nek skribi. Rusujo, ekzemple, estis ŝanĝita de analfabeta nacio al legipova kaj skribipova nacio en unu generacio kaj, en la procedo, la ŝatateco pri libereco en Rusujo estis treege plialtigita. En Ĉinujo, la pligrandiĝo dum la antaŭaj 30 jaroj en la kapablo de la popolo por legi kaj skribi estas komparebla kun ilia pliigita intereso pri efektiva libereco.

Ĉie, legado kaj skribado estas akompanitaj kun industria progreso, kaj industria progreso pli-malpli baldaŭ neeviteble alportas fortan labor-movadon. De longatempa kaj fundamenta vidpunkto, ne estas neprogresemaj popoloj kiuj mankas en mekanika konscio. Rusoj, Ĉinoj, kaj la indiĝenoj kaj en Hindujo kaj en la Amerikoj, ĉiuj lernas legi kaj skribi kaj funkciigi maŝinojn ĝuste tiel bone kiel viaj infanoj kaj miaj infanoj. Ĉie, la ordinara popolo estas en marŝo antaŭen. Miloj da ili lernas legi kaj skribi, lernas kumpensi, lernas uzi ilojn. Tiuj homoj lernas pensi kaj labori kune en labormovadoj, el kiuj eble kelkaj estas ekstremaj aŭ nepraktikaj komence, sed kiuj fine solid-

iĝos por efike servi al la interesoj de la ordinara homo.

Kiam la popolo kiu amas libercon marŝas — kiam la terkulturistoj havas oportunon por aĉeti teron je moderaj prezoj kaj por vendi la produktadon de sia tero per siaj propraj organizoj, kiam laboristoj havas oportunon por organizi unuiĝojn kaj kontrakti kune per ili, kaj kiam la infanoj de la tuta popolo havas oportunon por ĉeesti lernejojn kiuj instruas al ili la veraĵojn de la reala mondo en kiu ili vivas — kiam tiuj oportunoj estas malfermitaj al ĉiu, tiam la mondo progresas rekte antaŭen.

Sed en landoj kie la kapablo legi kaj skribi estis akirita lastatempe, aŭ kie la popolo ne havis longan specon en sinregado sur la bazo de sia propra pensado, estas facile por demogogoj leviĝi kaj prostitui la menson de la ordinara homo al siaj propraj malnoblaj celoj. Tia demogogo povas akiri financon helpon de iu riĉulo kiu estas nescianta pri kio estas la fina rezulto. Per tiu subteno, la demogogo povas superregi la mensojn de la popolo, kaj, de kia ajn grado de ilia libereco, konduki ilin malantaŭen en sklavecon. Herr Thyssen, la riĉa germana ŝtalfaristo, mal multe komprenis kion li faris kiam li donis al Hitler sufiĉon da mono por ebligi al li ludi per la mensoj de la germana popolo. La demogogo estas la malbeno de la moderna mondo, kaj el ĉiuj demogogoj, la plej malbonaj estas tiuj, kiuj ricevas financon de bonintencaj riĉuloj kiuj sincere kredas ke sia riĉaĵo verŝajne estos pli sekura se ili povas dungi homojn kiuj havas politikan allogon por ŝanĝi la vojmontrilojn, kaj logi la popolon malantaŭen al sklaveco de la plej malnobla speco. Bedaŭrinde

por la riĉuloj kiuj finansas tiajn movadojn, kiel ankaŭ por la popolo mem, la sukcesinta demogogo estas potenca ĝenio kiu, post kiam ellasita el sia botelo, rifuzas obei ies ajn ordonon. Tiel longe kiel lia sorĉo daŭras, li spitas Dion Mem, kaj Satano estas malligita sur la mondon.

Per la estroj de la Nazi-revolucio, Satano nun penas konduki la ordinaraĵojn homojn, en la tuta mondo, malantaŭen al sklaveco kaj mallumo. Ĉar la tuta vero estas ke la perforto predikata de la Nazi-anoj estas la religio malluma de la diablo mem. Tiel ankaŭ estas la doktrino ke unu raso aŭ unu klaso estas pro heredeco supera, kaj ke ĉiuj aliaj rasoj aŭ klasoj estas supozataj esti sklavoj. La kredo je unu Satano-inspirita Fuehrer, kun liaj Quisling-uloj, liaj Laval-uloj, kaj liaj Mussolini-uloj, liaj "gauleiter"-kreitoj en ĉiu nacio en la mondo, estas la lasta kaj fina mallumo. Ĉu estas ia plivarmega infero ol tia, nome: esti Quisling-ulo, esceptinte se estas tia, nome: esti Laval-ulo.

En tordita senco, estas io preskaŭ grandioza en la figuro de la Super-ega Diablo funkcia per homa formo, en tiu Hitler kiu havas la aŭdacon por kraĉi rekte en la okulon de Dio kaj homo. Sed la Nazi-sistemo havas heroan pozicion por nur unu estro. En difino, nur unu persono estas permesita reteni plenan suverenecon super sia propra animo. Ĉiuj la ceteraj estas marionetoj — ili estas marionetoj kiuj estis mense kaj politike malnobligitaj, kaj kiuj sentas ke ili povas kvitiĝi kun la mondo sole kiam ili mense kaj politike malnobligas aliajn homojn. Tiuj marionetoj estas vere psikopatiaj kazoj. Satano liberigis la frenezajn sur nin.

(*Daŭrigota*)

LA SEKRETO DE LA ARTISTO

PAULINE KNIGHT

Iam estis artisto kaj li pentris bildon. La artisto kolorigis sian bildon kun mirinda heleco. Preterpasantoj rimarkis kaj diris: "Plaças al ni la bildo. Plaças al ni la brileco." Aliaj personoj demandis: "Kie li trovis sian koloron? Ĝi estas tre viva!" La artisto duon-ridete respondis: "Ha! tion mi ne povas malkaŝi al vi." Kaj li daŭrigis la laboron.

Junulo vojaĝis al la oriento, kaj el multekostaj pigmentoj li faris ravan koloron kaj pentris bildon. Sed post nelonge la bildo senkoloriĝis. Alia artisto avido legis malnovajn librojn, kaj eltrovis viv-riĉan koloron. Sed kiam li ĝin aplikis, ĝi estis malhela kaj senviva. Li ne sukcesis.

Dume la artisto laboradis. Sub

ĉiu streko la bildo pli kaj pli ruĝiĝis, dum li paliĝis pli kaj pli. Fine, ili ektrovis lin mortinta antaŭ unu el liaj bildoj. Ili preparis lin por la enterigo. Zorge ili serĉis en la kruĉoj kaj kolor-potoj kaj trovis nenion nordinaran. Kie li trovis la unikan koloron? Kiam ili senvestigis lin, ili vidis sur la maldekstra parto de la brusto malgrandan vundon, kiun li posedis eble dum sia tuta vivo, ĉar la randoj estis malnovaj kaj malmolaj. Sed *La Morto*, kiu sigelas ĉion, kunmetis la randojn kaj fermis ilin. Ili enterigis lin. Sed scivolaj personoj ankoraŭ demandis: "De kie li akiris sian koloron?"

Tempo pasis. Dume la artiston oni tute forgesis, sed liaj bildoj daŭre vivas.

Friendly Tips for Students:

1. Today's Special: You find a number of words ending with the suffix "-ig-" plus the verb ending. This is one of the most widely used of all suffixes. It forms both verbs and adjectives, and also can be used alone. The meaning? "igi" (to make, to cause), thus: *kolorigi* (to make colored, to color); *senvestigi* (to cause to be without clothes, to undress); *enterigi* (to cause to be in the earth, to bury); *enterigo* (burial). Do not confuse "-ig-" with "-iĝ-" (to become). You'll find both in the story.
2. Important word: The word *scivolaj* means curious; *scii* plus *volas* makes *scivolas* (wants to know). And to translate English: *I wonder where my husband is*, we would say *Mi scivolas kie mia edzo estas*. Never use *mi miras* to translate *I wonder*, unless you mean *to marvel, be surprized at*.
3. Note the prefix "ek-" in the word *ektrovis*. This prefix denotes sudden or momentary action: *ektrovis* (suddenly found); *krii* (to cry), *ekkrii* (to exclaim); *dormi* (to sleep), *ekdormi* (to fall asleep).

EL ESPERANTO-LANDO

Esperantistoj aktivaj en la movado por junulgastejoj (youth hostels) interrilatu kun S-ro Albault André, Foyer des Auberges de Jeunesse, 12 Avenue J. Jaurès, Reims, Marne, Francujo. Li diras, ke Esperanto estas multe disvastigata en la Franca Movado de Junulgastejoj kaj ke la Franca Movado intencas fondi Internacian Junulgastejon, en kiu Esperanto multe utilis.

En Nederlando oni intencas reeldoni la gazeton "Heroldo de Esperanto." S-ro Teo Jung ankoraŭ vivas en Scheveningen.

Profesoro Frank Tomich, Klevelando, Ohio, donas paroladon pri "La Esperantaj Lingvoj kaj Movado en Usono kaj la Mondo" antaŭ siaj studentoj de la lingvoj germana, franca, kaj hispana. Li regule enmetas Esperanton en ĉiujn siajn temojn. Bonega ekzemplo por aliaj profesoroj.

Tutmonda Katolika Adresaro 1946 aperos akurate je la 1a de Januaro, laŭ anonco de la eldonisto, S-ro Lorcán O hUiginn, Sonas, Cnoc na hInneona, Dundroma - Dublin, Irlando. Katolikaj Esperantistoj sendu al li tuj siajn adresojn, koresponddezirojn, kaj indikojn pri ilia partopreno en katolika agado, kun 2 respondkuponoj. Ili ricevos la adresaron entenantan ilian nomon.

Pri la rusa Esperanto-movado aludis intervjuo en "O Globo," ĉiutaga ĵurnalo en Rio de Janeiro, Brazilo, kun S-ro Roberto das Neves, profesoro de Esperanto ĉe la Kristana Unuiĝo de Junaj Viroj (YMCA). Li parolis, inter aliaj aferoj, pri vizito farita de Kapitano Nekrasov, Prezidanto de la Unuiĝo de Sovetaj Esperantistoj, al la kursejo. Oni ŝatus ricevi pluajn detalojn pri tio. Ni ĉerpis la informon el "O Brasil Esperantista." Ni esperas, ke la rusaj Esperantistoj baldaŭ reaktivigos.

Joseph R. Scherer, ŝatata Eks-Prezidanto de EANA, el siaj multokupitaj tagaj ĉiam trovas tempon por esperantistigi kaj helpi al la Centra Oficejo (ĉio ĉi tio estas krom loka aktiveco). Ĉiam li subtenas ĉiumaniere.

Profesoro Christaller, germana membro de la Esperantista Akademio kaj aŭtoro de bonaj Esperanto-vortaroj, ankoraŭ vivas en Stuttgart, laŭ informo ricevita de "Svisa Espero."

La kono pri Esperanto multe kreskas en Usono — tiel asertas S-ro Alfonso Correa, eminenta Brazilano nun en Usono (dum vizito al la Centra Oficejo). Li diris: "Kiam mi unue venis al Usono, estis mia kutimo demandi al iu ajn eminenta persono kiun mi renkontis: 'Kion vi opinias pri Esperanto?' Antaŭ tri jaroj, nur du personoj el dek sciis ion pri Esperanto, sed nuntempe kiam mi demandas, mi trovas ke nun kvin el dek personoj almenaŭ aŭdis pri Esperanto. Nun ni laboru por ke dek el dek sciuj pri Esperanto."

Esperanto rilate al onomatopeo! "Mi volas eksperimenti pri tio," diris S-ro J. H. Furay. Li demandis al si, ĉu la interlingvo povas esprimi la ritmon de galopanta ĉevalo. "Ni vidu: Galopanta ĉevalo kuregas, rapidas laŭlonge de strato de urbo, kaj inter la arboj de parko." "Bone," li konstatis: "Nu, supozu ke ne estas ĉevalo sed ĉevaleto, trotante aŭ marŝante. Mi scivolos ĉu la pli rapida ritmo estas esprimebla. Ni provu: Ĉevaleto rapidetas sur la stratoj de la urbo, en la parkon, kaj laŭlonge de vojetoj, inter arboj, atingante ĝis herbejo, paŝetante tre vivege, tia ritmo, tia tinto-tinto-tinto estas sole bagatelo, tiel diris Sinjorino D. Konoro! Hŭo-u! Haltigu tiun ĉevaleton! Ĝi estas forkuronta!" Sed vere, S-ro Furay, havas ion tie por poetoj.

ESPERANTO-KRONIKO

Arthur Godfrey kantis *esperante* kaj priskribis Esperanton en sia programo de la "Columbia Broadcasting System," la 23an de Oktobro. S-ro Godfrey estas tre populara kaj bonhumora majstro de ĉiutaga dissendo tutusone. Li kantis du strofojn de "Hejm' sur la Step'" en Esperanto. Vivu S-ro Godfrey!

Robert Blackstone kaj *Joy Postle* prezentas tre belan kaj unikajn programon antaŭ kluboj, societoj, ktp, tra Usono. Ĝi konsistas de tre arta kaj aloga pentrado kaj priskribo pri la kolorplenaj birdoj de la Amerikoj (fenikoptero, egreto, ibiso, plataleo, ktp.) Joy Postle pentras en plena koloro antaŭ la okuloj de la aŭskultantaro. Ili presis tre belan libron, kolorplenan — kun birdoj, poemoj, priskriboj, kaj interesajoj je malgranda prezo. Sendu unu dolaron por du belegaj libroj, "Glamour Birds of the Americas" al niaj Esperantist-artistoj: *Postle & Blackstone, 162 Madison Ave., Daytona Beach, Florida.* La belegaj libroj estus bonegaj donacoj je la Kristnaska Sezono.

Pauline Knight, Sekretariino de la Esperanto-Interlingvo-Asocio, kaj Ĉeinstruistino en Nov-Jorko, ĉiam progresigas Esperanton ĉiumaniere. Ŝi estris la Esperantan radio-programon ĉe Stacio WABF je la 19a de Oktobro, dum malsano de Doris Connor.

Westley S. Burnham, bone konata Esperantisto de Nov-Jorko, jam de longe subtenis Esperanton ĉiumaniere laŭeble en sia okupita vivo kiel grava agento de la "New York Life Insurance Company." Li posedas tre allogan kaj belan domon en la montaro, kiun ni vizitis ĉi-somere. En antaŭaj jaroj li estis Delegito pri Asekuro en Nov-Jorko — kaj ni povas certigi ke problemoj pri asekuro ricevus tre helpeman servon ĉe li.

S-ro Kaare Mybr de Kongsberg, Norvegujo, radio-oficiro de la Norvega ŝipo "M. S. Torrens," vizitis la Centran Oficejon. Li deĵoris surŝipe en la Pacifiko dum la milito, kaj nun okupas sin pri transportado de Usonaj trupoj hejmen.

D-RO WILLIAM S. BENSON, mondkonata pioniro de Esperanto, subite mortis en sia hejmo, Irvington, New Jersey, la 20an de Oktobro. Ni ĵus ricevis tiun malfeliĉan novaĵon dum kompostado de la Nov-Dec "AE." Ni presos plenan nekrologon pri D-ro Benson en la sekvonta numero. Sed ni paŭzas malĝoje por rimarkigi la grandan baton al Esperanto pro lia morto. Ĝis la lastaj spiroj li laboris super novaj ilustritaj libroj por antaŭenigi Esperanton. Al la familio ni esprimas kondolencon.

ELSPEZOJ KAJ ENSPEZOJ DE EANA

31 Julio 1944 ĝis 31 Julio 1945

ELSPEZOJ		ENSPEZOJ	
"Amerika Esperantisto"	\$ 550.00	Membro-Kotizoj	\$1,221.70
Rentumo	180.00	Libroservo	798.12
Afranko	109.30	Espo-Steloj	25.60
Presajoj k Paperajoj	58.70	Rentumo Ricevita	45.00
Oficejaj Elspezoj	73.25	Kontribuoj	27.20
Libroj k Steloj	482.16		
	<hr/>		<hr/>
	\$1,453.41		\$2,117.62

Joseph Leaby, Sekretario

"THE \$1000 WORKING FUND"

To the Editor of *American Esperantist*:

Harold Ewen's letter regarding the immediate raising of *ONE THOUSAND DOLLARS* to be used as a working fund is excellent, and I hope many readers will feel the way I do about it — that the war is over and it is time for us to really get busy and push our movement for all it is worth.

I am sure that quite a number of Esperantists will not only see that Harold Ewen is relieved of his \$25, but will keep the ball rolling.

I feel so certain that the "five other friends" will come forward with \$25 that I am sending you herewith my check.

— CHARLES RAMSAY

Already four members have responded to Harold Ewen's appeal for an adequate working fund. *Who will be the fifth?* Here are the first four: (1) Viktoro Murajo, (2) E. G. Dodge, (3) "One with the same idea — Miami," (4) Charles Ramsay. They automatically become members

of the *Advisory Committee*.

Other contributions to the \$1000 fund: Peoria Espo-Asocio, \$10; Mrs. D.B. Fuller, "In memory of Mrs. Eleanor B. Salandri," \$5; Herbert Smart, \$5; Lehman Wendell, \$5. General Contributions: Martin L. Winant, F. M. Steadman, \$1 each.

Contributions Exempt from Income Tax

In accordance with official document of the Treasury Department, Washington, D. C., contributions made to the *Esperanto Association of North America* are deductible by the donors in arriving at their taxable net income. Also bequests, legacies, devises or transfers, to or for the use of EANA are deductible in arriving at the value of the net estate of a decedent for estate tax purposes. (Dated October 17, 1945.)

Now is the time to make liberal contributions to EANA, to put Esperanto on the map. Checks should be drawn to the order of the *Esperanto Association of North America* and sent to the central office at 114 West 16 Street, New York 11, N. Y.

"Every Subscriber Get a Subscriber"

In addition to the \$1000 fund, *let's double the circulation of "AE."* We can do it! If every reader would get *one new subscriber*, it would tremendously advance our crusade, and solve the present problem of high printing costs for our improved magazine. If our circulation greatly increases, we can have 32 pages, or even a monthly. Then, too, we could get advertisers — which could put us on the *highroad!* Much depends upon *circulation*. "Every subscriber get a subscriber" is a motto put into

practice by Fritz Uhlig. His record stands at 11 new subscribers to date. Others are: Joseph Scherer, Hal Ewen, Bill Vathis, Robt. Karlson, Dr. DeVilbiss, V. Murajo, Jas. Morrison, Robt. Blackstone, F. A. Post, C. E. Peterson, Ted Crawford, Chas. Choquette, Anne Beatty, Etty Graeffe.

Our EANA has largely been supported by *PATRON MEMBERS* and *SUSTAINERS* who deserve recognition in our efforts. The *HONOR ROLL* will be printed in the next issue of AE.

DEZIRAS KORESPONDI

Anoncetoj pri korespondado el Usono kaj Kanado kostas 25 cendojn por 4 linioj. El aliaj landoj, de kie estas nun malfacile sendi monon, AE akceptas anoncojn senpage. La redaktisto rezervas al si la rajton fini tiun privilegion je iu tempo.

Danujo. S-ro E. Windeballe, redaktoro de "Dana Esperanto-Gazeto," Aalokkehaven 24, Odense, deziras korespondantojn por danaj kursanoj.

Skotlando. S-ro John Williamson, 12 Bryson Road, Edinburgh, 15 jara, kor, pri lingvoj kaj biciklado.

Turkujo. S-ro M. Hulusi, Kurulus 27, Aidin, kaj S-ro Erol Ozmen, 41 Zambak Sokak Taksim, Istanbul, interŝanĝas poŝtmarkojn.

Bulgarujo. S-ro K. Tabakov, juna nova Esperantisto, kor. pri literaturo, interŝanĝas poŝtmarkojn kaj naciajn ĵurnalojn.

Francujo. S-ro A. Dumarquez, Directeur du Cours Complémentaire, Dèvres, Pas de Calais, serĉas korespondantojn por 15-18jaraj kursanoj.

Svisujo. S-ro Petitpierre, 14 rue Chauvet, Genève, dez. korespondantojn por 25 komencantoj 17-40jaraj.

Svedujo. S-ro Jack Snarberg, Lillgatan 44a, Jönköping, Dez. kor.

Argentino. S-ro Naum Fischman, Pellegrini 752, Necochea. Dez. kor. kaj interŝ. PM.

Brazilo. S-ro F. Demacq Rosas, Rua Sanador Feijo 29, Sao Paulo. Dez. kolekti il. PK por venonta brazila kongreso en Sao Paulo.

Argentino. F-ino María Chovan, Urquiza 126, Necochea. Dez. kor. pri ĉiu temo.

Argentino. F-ino Elba Elizalde, Caseros 64, Necochea. Dez. kor. pri ĉiu temo.

Francujo. S-ro Pierce Thomas, Beauthel, Seine-et-Marne. Dez. kor. kun junuloj, pri politiko, literaturo.

Italujo. S-ro Edvige Jacobucci de Santis, Via Carmine 61, Brindisi. Dez. kor.

Svedujo. F-ino Birgit Svensson, Box 8055, Karlskoga. 19j. Dez. kor. pri danco, kino, muziko, literaturo.

Francujo. S-ro Dominiko Perez Guasp, Rue de Rentiers, chez Mme. Ruffie, Tarascon sur Ariège. Dez. kor. por Esp-o grupo.

Argentino. D-ino Pilar de Bauchwitz, Str. Alsina 233, Necochea. Nova esp-istino, dez. kor. pri ĉiu temo.

Nov-Zelando. Brendon Clark, klubestro, R. D. Makarau via Kaukapakapa, Northland. Anoj de rondo dez. kor. tutmonde.

Belgujo. S-ro Fernand Vernimme, Torhoutsteenweg 63, St. Andries, Brugge. Pri historio, literaturo.

Belgujo. F-ino Jacqueline Callewaert, Genthofstraat 31, Brugge. Dez. kor.

Francujo. S-ro Pierre Boulet, P.T.T. Romans, Drôme. Dez. kor. kun junuloj, 18 ĝis 25 jaroj, pri turismo kaj vivo en ĉiuj landoj.

LANGUAGES OF THE WESTERN HEMISPHERE

(Answers to Quiz on page 127)

1. In the British colony of Trinidad, in the Caribbean, where East Indians form more than a third of the population.
2. In Brazil.
3. This is Papiamentu, a strange mixture of Spanish, Dutch, and other elements, which is the common language on the islands of Curaçao, Aruba, and Bonaire, in the Dutch West Indies.
4. United States, Mexico, Brazil, Uruguay, Argentina.
5. In the Western Hemisphere, about 145 million people speak English, 83 million Spanish, 44 million Portuguese, 8 million French.

ESPERANTO BOOKS

- PRACTICAL GRAMMAR OF ESPERANTO, Ivy Kellerman-Reed. A favorite all over the world for many years. For class or self-instruction .75c
- ESPERANTO HOME STUDENT, by James Robbie. Splendid for class or self-study. Pocket size and a favorite with the service men in camps .25c
- PRACTICAL ESPERANTO, by Wm. S. Benson. For self-instruction. It is unique with its 650 illustrations .25c
- UNIVERSALA ESPERANTO METODO, by Dr. Wm. S. Benson. This book is a wonder. "The only book of its kind in the world." 11,000 pictures. Two full-page tables of the pronunciation of the Esperanto alphabet in 36 languages. Correlatives in 35 languages. Complete index. 555 pages \$3.50
- AMERICAN POCKET DICTIONARY, by Carl Froding. 80 pages of Esperanto-English and English-Esperanto. An indispensable little pocket companion .30c
- LANGUAGES FOR WAR AND PEACE, by Mario A. Pei, Ph.D., Assistant Professor of Romance Languages at Columbia University. "Should become the standard handbook of the practical linguist . . . an amazing wealth of useful information and advice . . . many times worth its price." (Review in "AE"). A guide to the languages of the world, with a complete Esperanto part. 663 pages. \$5.00
- WORLD LANGUAGE SERIES, edited by Prof. Mario A. Pei. ESPERANTO, by G. Alan Connor and Doris T. Connor, a practical introduction to Esperanto and a systematic vocabulary and phrase-book following the pattern of Professor Pei's famous series. 32 pages. .65c
- 10-in-1 DICTIONARY OF BASIC LANGUAGE in French, German, Spanish, Italian, Russian, Chinese, Japanese, Arabic, Portuguese, Esperanto. 10 languages, including Esperanto, in a nutshell. 110 pages. Cloth \$1.50, Paper .50c
- ESPERANTO GRAMMAR AND COMMENTARY, by Major-General Cox. A very complete analysis of Esperanto grammar, with helpful lists and examples. Cloth \$2.00
- SEP VANGOFRAPOJ, by Karlo Aszlanyi. The most recent of the "Epoko Series." Novel translated from the Hungarian. .75c
- "LA ESPERO," Esperanto Song. Words and Music. Double sheet 8 x 11. Every Esperantist should have it. Sung at all Esperanto meetings .15c or 2 for .25c
- "LA VOJO." Esperanto Song. Single sheet. With translation. .10c or 3 for .25c
- EDINBURGH DICTIONARY. A world favorite. English-Esperanto and Esperanto-English. 288 pages \$1.00
- STEP BY STEP IN ESPERANTO, by M. C. Butler. One of the world's best. Paper covers .75c
- MILLIDGE ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY. Latest edition, 1945. \$3.50
- STARS. No more of the metal stars, advertised in some text-books, due to priorities.
- INDIAN BEAD STARS, white bead background with green star in center .45c
- HOME STUDENT RECORDS—made in Europe. No more available.
- "LIFE OF ZAMENHOF" (English) \$1.00. "VIVO DE ZAMENHOF" (Esperanto) \$1.25
- "ESPERANTO INTERNACIA", by Ann E. Beatty. Over 300 hymns, original Esperanto and translations of well-known English hymns .45c

YOUR MEMBERSHIP IN E. A. N. A. WILL BE APPRECIATED

Membership, with "American Esperantist," \$2.00 per year. Sustaining Member, annually, \$5.00. Patron Member, annually, \$10.00. Life Member, one payment, \$100.00. All memberships include "American Esperantist." Your membership in one of the higher brackets will greatly aid in the promotion of Esperanto in North America. Send your membership dues to:

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

President Truman clearly stated the language problem in an interview in *The New York Times Magazine*, October 14, 1945. When asked how he thought nations could be brought closer together he said: "They must get to know each other better. Each country has its own problems, and something which looms large to one country is of no importance to another. Dislikes and suspicions usually arise from not understanding the other fellow. Getting to know other nations and their getting to know us is necessary for international friendship and cooperation."

He continued: "One of the chief obstacles that stand in the way is a difference in language. And the more two languages differ, the greater the obstacle. The variation in the meaning of words makes for confusion. It is hard to hold conversations through interpreters, for though translations may be literal, nevertheless the intended meanings may be unintentionally distorted . . . "

The Assistant Secretary of State, William Benton, emphasized the gravity of the problem, in the closing sentences of his recent address before the *Herald Tribune Forum*: ". . . we must hope that we shall need to invest less of our resources in military power as we invest more of our thought and attention in the task of mutual understanding. In an atomic age — understanding, not bombs, is the last, best hope on earth."

The ultimate answer to the necessity stated by President Truman and the hope expressed by Assistant Secretary Benton is found in the concept of interlanguage. Esperanto is the living interlanguage created for interchange of thought between peoples of different national languages — not to take the place of their mother tongues. It is the easy neutral bridge-language for all mankind. It is prerequisite to a real solution of the problem.